

Overleg over graven in de bodem lijkt van de grond te komen

Maatschappelijke overlast terugdringen en kosten besparen. Dat is het doel van het project 'Proactieve regie in de ondergrond'. In 2008 leverde de projectgroep een handreiking op met richtlijnen voor een vroegtijdigere en betere samenwerking tussen gemeenten, netbeheerders en grondroerders. Een aantal grote en kleinere gemeenten is toen een proef van een jaar begonnen om de handreiking te toetsen aan de praktijk. Die proef is nu halverwege: tijd om de tussenstand te bekijken.

In het monumentale pompstation Soestduinen van Vitens kwamen eind vorig jaar de deelnemers aan de proef bij elkaar om hun eerste ervaringen uit te wisselen.

Netbeheerders ervaren zo hun eigen problemen met het vroegtijdig afstemmen van plannen. Vaak worden ze te laat betrokken en is er geen mogelijkheid meer om de plannen van de gemeente in te passen in de eigen plannen. Maar daar is wel iets aan te doen, aldus Jan de Koning (Enexis). In ieder geval moet je niet gaan zitten afwachten, maar je voelsprietten uitsteken en de gemeenten actief benaderen en vragen naar de plannen voor de komende jaren. Netbeheerders die toch al van plan zijn om op termijn een bepaald net te vervangen, kunnen veel geld besparen door bestaande gemeentelijke plannen te bestuderen en mee te liften als de straat toch een keer open gaat.

Meerjarenplannen zijn dus belangrijk. De meeste gemeenten maken meerjarenplannen en willen daarbij zo mogelijk inspelen op projecten van de netbeheerders. Helaas beschikken nog niet alle netbeheerders over meerjarenplannen voor aanleg en vervanging van hun netten. De gemeenten roepen de netbeheerders dan ook op om hierop beleid te ontwikkelen.

Grondroerders aan het einde van de keten

Jan Bijker van Bouwend Nederland wil meer aandacht voor de grondroerder. Deze is in de praktijk vaak de laatste speler in het hele proces, die het dan alleen nog 'even moet uitvoeren'. Ook vroegtijdig betrekken van de

grondroerder kan veel kosten en ergernissen besparen. Als de grondroerder weet wat er speelt en wat wanneer van hem verwacht wordt, kan hij een belangrijke bijdrage leveren aan een soepele afwikkeling van het project.

Mogelijkheden in nieuw te ontwikkelen gebieden

De pilotgroep van de gemeente Utrecht gebruikt het nieuw te ontwikkelen stadsdeel Rijnenburg als studieobject. Voor dit grote gebied in een drassige omgeving is de ambitie waterrobuust te gaan bouwen en daarbij meteen ook op het gebied van energievoorziening, kabels en leidingen creatief te werk te gaan, zoveel mogelijk volgens het principe van lokale gesloten kringlopen en lokale energievoorziening. Het is interessant om te onderzoeken of bij dit prestigieuze project een vroegtijdige (en betere) samenwerking werkt, met inachtneming van de uitgangspunten van de gemeente (behoud bodem, duurzaam bouwen, etc). Een goede regie voeren in een nieuw te ontwikkelen gebied biedt in ieder geval vele mogelijkheden en uitdagingen op innovatief gebied voor alle partijen. De eerste inspanningen van de werkgroep zijn dan ook geheel gericht op het creëren van draagvlak.

De pilot van Wassenaar kan een advies opleveren voor kleine gemeenten. Als (enige) kleinere gemeente in de pilots heeft Wassenaar de samenwerking gezocht met aangrenzende gemeente Voorschoten. Dit lijkt een gouden greep. Door samen te werken kunnen kosten worden bespaard. Zo hebben Wassenaar en Voorschoten gezamenlijk een softwarepakket aangeschaft om werkzaamheden te plannen. Ook is

De gemeenten die meedoen aan de proef, zijn: Rotterdam, Amsterdam, Den Haag, Utrecht, Breda, Tilburg, Wassenaar en Voorschoten. Namens de netbeheerders zijn Enexis, Alliander, Stedin, Vitens en Eunetworks (namens Groep Graafrechten) betrokken bij dit initiatief en namens de grondroerders Bouwend Nederland.

begonnen met gezamenlijk overleg met netbeheerders. Ton Duijndam van de gemeente Wassenaar signaleert overigens ook dat veel gemeenten te klein zijn om al het nieuwe beleid goed bij te houden. Hij adviseert kleine gemeenten daarom om vooral te gaan samenwerken met grotere gemeenten in de regio; je hoeft niet alles zelf uit te vinden.

Structureel overleg wordt door alle partijen geadviseerd als het middel om een goede start te maken met proactieve regie. Ook de gemeente Breda zoekt naar mogelijkheden om vroegtijdig samen te werken. Ze kijkt nu verder vooruit dan voorheen gebruikelijk was. Het samen vergelijken van 'vlekkenkaarten' van zowel gemeenten als netbeheerders blijkt daarbij een handig hulpmiddel.

Tussentijdse conclusies en aanbevelingen

- Beter regie vergt tijd. Organiseer die tijdig;
- Zorg voor een goede voorbereiding van een overleg, met de juiste voorzitter en een goede verslaglegging. Zorg ervoor dat de juiste personen (met voldoende mandaat) aan tafel zitten;
- Werk van grof naar fijn, probeer te voorkomen dat men te inhoudelijk wordt tijdens het overleg;
- Kijk vooruit en schuw de confrontatie niet;
- Zorg voor draagvlak bij managers en bestuurders, maak je plannen en resultaten bekend.

Hoe nu verder?

We zijn op de goede weg; er is al het nodige in gang gezet, dat nu een uitwerking behoeft. Elke pilot moet een concreet eindproduct opleveren, waarbij alle belanghebbenden (gemeente, netbeheerder, grondroerder) baat moeten hebben. De komende tijd wordt gebruikt om de pilots verder te monitoren, nog meer de samenwerking op te zoeken met de drie partijen en het eindproduct voor te bereiden. In juni wordt de balans opgemaakt.

Voor de plannen van aanpak en meer informatie over dit project: zie www.klo.nu.

Nicolette Elenbaas en Enrico van den Bogaard (namens het kabel- en leidingoverleg)

Foto: gemeente Utrecht.

